

Työlajikohtaiset PEFC-vaatimukset

Kunnostusojitus

Työn suunnittelijalle

kmy

KESTÄVÄN METSÄTALouden YHDISTYS RY

Mitä työlajikohtainen lista PEFC-vaatimuksista sisältää?

Dokumenttiin on koottu kunnostusojitushankkeen suunnittelussa huomioitavat PEFC FI 1002:2022 -Metsien kestävän hoidon ja käytön standardin vaatimukset. Dokumentti sisältää myös työn toteutukseen kohdistuvat vaatimukset, jotta ne voidaan huomioida työn toteuttajalle annettavassa ohjeistuksessa.

Dokumenttiin on kirjattu ojitusta koskevat vaatimukset tiivistetysti. Standardin tarkempaan muotoiluun voi tutustua [täältä](#).

Työnantajaa koskeviin PEFC-vaatimuksiin voi tutustua Työsuhde ja työnteko -dokumentista. Urakanantajaa koskeviin PEFC-vaatimuksiin voi tutustua Urakkatyö -dokumentista.

Toiminnassa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, joka metsätaloudessa tarkoittaa erityisesti metsä-, ympäristö-, vesi-, luonnonsuojelu- ja työlainsäädäntöä. Lainsäädännön noudattaminen on kirjattu PEFC-standardin vaatimukseen 6.3 *Lakisääteisiä vaatimuksia noudatetaan*. Lainsäädännön noudattaminen on kaiken toiminnan perusta, eikä sitä ole kirjattu erillisenä vaatimuksena työlajikohtaiseen listaukseen.

Dokumenttiin on sisällytetty linkkeinä myös muuta vaatimusten huomioimista tukevaa ohjeistusta.

Marraskuu 2022
Kestävän Metsätalouden Yhdistys vastaa
dokumentin ylläpidosta ja päivityksestä

Dokumentti löytyy osoitteesta
www.kestavametsa.fi

kmy

kestavametsa.fi

Vaatus 6.6 (kriteeri 22)

Huolehditaan turvallisen ja laadukkaan työnteon edellytyksistä

- Työn toteuttajalla pitää olla käytössään työssä tarvittavat yleisohjeet.
- Työn toteuttajalla pitää olla käytössään yleiset työturvallisuusohjeet.
- Työn toteuttajalle on annettava tiedoksi työtä/työmaata koskevat työturvallisuutta mahdollisesti vaarantavat tekijät ja maastokohdat.
- Työn toteuttajalle on annettava työmaakohtaiset työohjeet ja kartat, joissa on merkitty työmaan raja us sekä huomioitu laatu-, ympäristö-, työturvallisuus- ja muut vaatimukset.
- Työhön liittyvät ohjeet on annettava työn toteuttajan ymmärtämällä kielellä.
- Tilaaja vastaa ellei muuta ole kirjallisesti sovittu, että epäselvä työmaan tai toimenpiteen raja sekä vaikeasti havaittava erityisen arvokas luontokohde merkitään maastoon.

Vaatus 8.8 (kriteeri 28)

Metsiä ei roskata metsätalouden toimenpiteissä

- Metsään ei saa jättää muovi- tai metallijätettä, eikä vaarallista jätettä.
- Organisaation yleisohjeisiin pitää sisältyä ohjeet jätteiden asianmukaisesta käsittelystä.

Vaatus 8.10 (kriteeri 9)

Suojelualueiden suojeluarvot turvataan

- Organisaatiolta pitää olla suojelualueiden ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden sijaintitiedot.
- Natura-alueilla metsätaloustoimenpiteet pitää tehdä sen lain asettamin velvoittein, jolla Natura-alue on perustettu. Lisäksi on noudatettava ympäristöviranomaisen ja maanomistajan yhteisesti sopimaa käyttö- ja hoitosuunnitelmaa tai vastaavaa.

Vaatus 8.11 (kriteeri 10)

Arvokkaiden elinympäristöjen ominaispiirteet säilytetään

- Luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppisiä ei saa muuttaa niin, että niiden ominaispiirteiden säilyminen kyseisellä kohteella vaarantuu.
- Metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä elinympäristöjen ominaispiirteet säilyttävällä tai vahvistavalla tavalla.
- Vesilain mukaisten luonnontilaisten vesiluontotyyppien luonnontilan vaarantaminen on kielletty.
- Toimenpiteissä on säilytettävä seuraavien luonnonsuojelullisesti arvokkaiden elinympäristöjen biologista monimuotoisuutta luonnehtivat ominaispiirteet:
  - supat ja luontaisesti puuttomat tai vähäpuustoiset paahderinteet
  - ojittamattomat korvet
  - ojittamattomat lettorämeet ja ruohoiset sarrämeet
  - lehtipuuvaltaiset lehdot
  - puustoltaan vanhat metsät
  - luonnontilaiset tulvametsät ja metsäluhdat

Vaatus 8.12 (kriteeri 12)

Uhanalaisten lajien tunnetut elinpaikat turvataan

- Organisaatiolla pitää olla käytössään metsä- ja ympäristöhallinnon yhteistyössä laatima [toimintamalli](#) uhanalaisten lajien esiintymätiedon käytöstä.
- Työn suunnittelijalla toteuttajalla pitää olla työmaalla sijaitsevien uhanalaisten lajien tunnetut esiintymispaikat tiedossaan.
- Toimenpiteissä on turvattava
  - erityisesti suojeltavien lajien tunnetut elinpaikat, jotka alueellinen ELY-keskus on rajannut ja ilmoittanut kohteen omistajille ja/tai haltijoille
  - luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajien lisääntymis- ja levähdyspaikat
  - muiden uhanalaisten lajien tiedossa olevat elinpaikat [Uhanalaisten lajien turvaaminen metsätaloudessa -toimintamallin](#) mukaisesti.

Vaatus 8.16 (kriteeri 11)

Suoluonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluita ylläpidetään

- Vesitaloudeltaan luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia soita ei uudisojiteta.
  - Uudisojituksella ei tarkoiteta yksittäisten laskuojien tekoa luonnontilaisille soille välttämättömästä ojitusteknisestä syystä.
  - Kunnostusojitusalueisiin sisältyviä ojittamattomia suoalueen osia voidaan ojittaa, mikäli se on tarkoituksenmukaista ojitusalueen vesitalouden järjestelyn kannalta eikä se vaaranna merkittävästi kunnostusojitusalueella suo- ja metsäluonnon monimuotoisuutta.
  - Vaatus ei rajoita metsälain perusteella mahdollisesti edellytettyä vesitalouden järjestelyä turvemaiden uudistusaloilla eikä uusjakojen tukemisesta annetun lain (24/1981) tarkoittamia ojituksia.
- Kunnostusojituksia tehdään vain sellaisilla alueilla, joilla ojitus on lisännyt selvästi puuston kasvua. Puuntuotannollisesti vähätuottoiset ojitetut suot jätetään ennallistumaan.
  - Kunnostusojituksen tulee olla taloudellisesti tarkoituksenmukaista ottaen huomioon kasvupaikan ravinteisuus, lämpösumma ja kohteella kasvavan puuston määrä.
  - Tarkoituksenmukaisiksi kunnostusojituskohteiksi ei katsota puuntuotannollisesti vähätuottoisia turvemaita, joilla runkopuun vuotuinen kasvu on alle kuutiometrin hehtaaria kohden, ja joita ei koske metsälain 5a §:n mukainen uudistamisvelvoite.
- Avosoiden sekä ennallistumaan jätettävien soiden reunaan jätetään selkeästi muusta maastosta erottuvilla vaihtumisvyöhykkeillä vähintään 10 metriä leveä suojakaista, jolla sallittua on vain johdeojan kaivuu vesienpalauttamistarkoituksissa ojitusten vuoksi kuivahtaneelle suo- tai muulle luonnontilaiselle suolle.
- Kunnostusojituksesta on tehtävä suunnitelma, johon pitää sisällyttää vesiensuojelusuunnitelma. Suunnitelmaan kirjatut vesiensuojelutoimenpiteet on toteutettava tarkoituksenmukaisella tavalla.
  - Vesiensuojelusuunnitelmiin sisältyvät muun muassa:
    - kunnostusojitukseen liittyvien toimenpiteiden vaikutus pinta- ja pohjavesien pinnan korkeuteen

- kohdassa 8.11 määriteltyjen arvokkaiden elinympäristöjen huomioon ottaminen
  - kunnostusojituksesta mahdollisesti aiheutuva maaperän syöpymsivaara
  - kaltevuussuhteet ja vesien johtaminen pois kunnostusojitusalueelta
  - vesiensuojelutoimenpiteet ja niiden mitoitus.
- Vähäistä suuremmasta kunnostusojitus- ja ojitusmätästyshankkeesta, silloin kun vettä johdetaan alapuoliseen vesistöön, pitää tehdä vesilain mukainen ilmoitus ELY-keskukselle.
  - Organisaatiolla pitää olla suometsien hoitoon soveltuva ohjeistus tarkoituksenmukaisista ojitusmenetelmistä. Ohjeistuksen tulee perustua ajantasaiseen tietoon ja sen laadinnassa pitää ottaa huomioon soiden käsittelyn ilmastovaikutukset. Sopivana ohjeistuksena voidaan pitää esimerkiksi [Metsänhoidon suosituksia](#).

Vaatus 8.17 (kriteeri 17)

Vesistöjen ja pienvesien läheisyydessä toimittaessa huolehditaan vesiensuojelusta ja luonnonhoidosta

- Vesistöjen ja lähteiden varteen on jätettävä suojakaista, jolle ei saa kaivaa ojaa.
- Suojakaistojen leveydet:
  - Vesistöjen ja lähteiden varteen on jätettävä keskimäärin vähintään 10 m leveä suojakaista (leveyden pitää olla aina vähintään 5m).
  - Uomaltaan alle 2 m leveiden ojamaisten, suoristettujen ja perattujen purojen varteen on jätettävä vähintään 5 m leveä suojakaista.
  - Uomaltaan alle 2 m leveiden ojamaisten, suoristettujen ja perattujen purojen varteen on jätettävä keskimäärin vähintään 10 m leveä suojakaista silloin, kun uomassa on luontainen lohikalakanta (kohteiden tunnistamiseen voidaan käyttää lohikalakanta-aineistoa).
- Mikäli vesilain mukaan toteutettavat vesitalouden järjestelyt vaativat luonnontilansa menettäneen puron perkaamista ja suojakaistalla liikkumista, voidaan suojakaistavaatimuksista tarvittaessa poiketa perkausta vaativalla alueella.
- Veden kulku-uoma ei saa merkittävästi vaurioitua tai muuttua ylityksissä, eikä ajouriin saa muodostua vettä johtavia painanteita.
- Uudistusaloilla, joilta johdetaan vettä laskuojaan, pitää toteuttaa tarkoituksenmukaiset vesiensuojelutoimenpiteet.

Vaatus 8.18 (kriteeri 19)

Pohjavesien laatu turvataan metsätalouden toimenpiteissä

- Työn suunnittelijalla ja toteuttajalla pitää olla käytössään luokiteltujen pohjavesialueiden sijaintitiedot.

Vaatus 8.19 (kriteeri 27)

Jokamiehenoikeudet turvataan ja ulkoilureittien kulkukelpoisuus varmistetaan

- Merkittyä ulkoilureittiä ei saa katkaista ojituksella.
- Ulkoilureitistön kiinteitä rakenteita ei saa vaurioittaa.

Vaatimus 8.20 (kriteeri 30)

Kiinteät muinaisjäännökset säilytetään

- Muinaismuistolain mukaisten kiinteiden muinaisjäännösten kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu niihin kajoaminen on kielletty.
- Museoviraston ohjeistuksen mukaan sopiva turvaväli maanpinnalle näkyvään muinaismuistoon on 2 metriä.
- Työn suunnittelijalla ja toteuttajalla pitää olla tieto hankealueella sijaitsevista tunnetuista muinaismuistoista. Tietoa kiinteiden muinaisjäännösten sijainnista löytyy Museoviraston ylläpitämästä [Kulttuuriympäristön palveluikkuna](#) -verkkopalvelusta.